

Miljødirektoratet
Postboks 5672 Sluppen
7485 TRONDHEIM
Att. Pål Klevan

Saksbehandler, innvalgstelefon
Erica Neby, 62 55 11 65

Frivillig vern av skog - forslag om opprettelse av Gålaskarven naturreservat i Stor-Elvdal kommune

I brev av 28. mai 2018 ble det fra én grunneier satt frem tilbud om vern av et areal på ca. 10 900 dekar. Området ligger innerst i Imsdalen i Stor-Elvdal kommune, øst for kommunegrensa mot Ringebu i Oppland. Det fantes allerede en naturfaglig registrering av området, som sammen med registreringer i Artskart og oppdatert skogtakst vitner om at området har verneverdier knyttet til gammel, urørt granskog. Store områder med gammel, nesten urørt granskog er viktig for en rekke arter. De rødlistede lavene gubbeskjegg (NT), gråsobeger (VU), rustdoggnål (NT), rosa tusselav (VU), taiganål (VU) og granseterlav (NT) er funnet i området, i tillegg til de rødlistede vedboende soppene nordlig aniskjuka (VU), svartonekjuka (NT), rynkeskinn (NT), rosenkjuka (NT), taigaskinn (VU), tyrikjuka (NT) og harekjuka (NT).

Basert på en kontroll og framskrivning av eksisterende skoglige data fra området, ble det vinteren 2019 gjennomført forhandlinger med grunneieren. Avtalen om vern av området ble signert i mars 2019. I løpet av forhandlingene ble avgrensingen justert noe, slik at totalarealet som nå foreslås vernet er ca. 10 050 dekar.

Kunngjøring om oppstart av verneprosessen

I samsvar med naturmangfoldlovens saksbehandlingsregler ble det 19. november 2018 varslet oppstart av verneprosessen for å opprette Bjørnskarven naturreservat. Vi mottok 7 kommentarer til oppstartsvarselet. Én uttalelse kom inn to uker etter fristen (Stor-Elvdal bondelag), og var derfor ikke listet opp eller kommentert i høringsdokumentene. Denne er gjengitt sammen med øvrige uttalelse her:

1. Eidsiva Nett AS sa at de ikke har eksisterende anlegg innenfor avgrensingen til det foreslåtte verneområdet og har derfor ingen merknader.
2. Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard kunne ikke se at planen berører registrerte forekomster av mineralske ressurser av regional, nasjonal eller internasjonal verdi, bergrettigheter eller masseuttak i drift, og hadde dermed ingen merknader til saken.
3. Statens vegvesen Region øst kunne ikke se at deres interesser blir berørt av en ordinær verneplan. Det bør likevel gjøres en vurdering av hvorvidt en slik plan kan medføre økt bruk og trafikk til området i form av friluftsliv og turisme. Dersom dette er tilfelle må

parkeringsmuligheter og tilknyttingen til riks- og fylkesvegnettet vurderes nærmere, med eventuelle behov for tiltak.

4. Hedmark fylkeskommune hadde ingen planfaglige merknader til området, og er positiv til at større arealer vernes. I sjeldne tilfeller kan arkeologiske kulturminner stå i fare for å gå tapt pga. naturlige prosesser, som erosjon. Det kan da bli aktuelt med en utgraving for å sikre kunnskapsverdien til kulturminnet. Det er viktig at det i slike tilfeller åpnes for skjøtelses- og tilretteleggingstiltak, og arkeologisk utgraving i bestemmelser gitt i medhold av naturmangfoldloven § 37 og kulturminneloven § 11. De anbefalte at det tas med i bestemmelsene at ferdsel skal ta hensyn til blant annet kulturminner, og at det kan gis dispensasjon til istandsetting, vedlikehold, skjøtsel av kulturminner og tilgang til å gjennomføre arkeologiske utgravninger.
5. Forsvarsbygg uttalte at for å opprettholde mulighetene for øvelser i verneområdet, foreslår de et tillegg til vernebestemmelsene § 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser, om at Forvaltningsmyndigheten etter søknad kan gi dispensasjon til Forsvarets øvingsvirksomhet.
6. NVE sa at de ikke kunne se at opprettelsen av reservatet er i konflikt med kjente energiresurser. Det er ingen konkrete planer for regional- eller sentralnett i det aktuelle området som de kjenner til. Eidsiva Nett AS er områdekonsesjonær, men verneområdet ligger på grensen til Gudbrandsdal Energi Nett AS sitt område. Eidsiva Nett blir hørt gjennom at Eidsiva Energi er på høringslisten, men vi anbefaler også at Gudbrandsdal Energi Nett blir hørt i saken.
7. Stor-Elvdal Bondelag er generelt sett bekymret for den totale belastningen av verneareal i Stor-Elvdal kommune. Når det gjelder skog med verneverdige kvaliteter bør det meste være dekket i godt monn allerede i dag. Verdiskapingen lokalt i et distrikt som er kategorisert som næringsfattig er avgjørende. Lokal industri er avhengig av en jevn strøm av råstoff for å holde verdikjeden i gang. Både på kort og lang sikt. Vern av ytterligere arealer kan i den sammenhengen ikke avhjelpe situasjonen, da potensialet for leveranser av tømmer svekkes for hvert område som fredes. Det foreligger for en nabo beiterett i det området som er foreslått vernet. Området har ikke god veidekning, og sanking og tilsyn av dyr er vanskelig nok som det er. Naboen har planer om å bygge traktorveg inn i området for å lette sin daglige drift. Et eventuelt vern må ta hensyn til dette. Eiendommen som har lagt området ut for frivillig vern er i disse dager på salg. Ny eier bør få muligheten til å uttale seg om dette. Det er ønskelig at økonomien i Innlandet skal styrkes av et eventuelt grønt skifte. Alt areal som i dag vernes, om det så er frivillig, kan ikke ta del i dette.

Vi tok ovenstående kommentarer til etterretning og satte Gudbrandsdal Energi Nett på adresselista for høringen. Se ellers våre kommentarer til uttalelsene i høringsdokumentet. Til Stor-Elvdal Bondelags uttalelse bemerkes at arealet allerede er underlagt hogstrestriksjoner begrunnet i høye naturverdier, og at vi har vært i dialog med nåværende og fremtidig eier av arealet. Eventuell bygging av ny traktorvei inn i området har ikke vært tema i denne saken, og vi forutsetter at dette kan gjøres på utsiden av et fremtidig reservat.

Verneforslaget

I samsvar med saksbehandlingsreglene i naturmangfoldloven § 43 la Fylkesmannen ut forslaget om vern av Bjørnskarven naturreservat på høring 15. januar 2019. Alle høringsdokumenter er vedlagt. Forslaget ble lagt ut på offentlig ettersyn i Stor-Elvdal kommunehus og ble kunngjort i lokalavisen. Forskriften ble også kunngjort i Norsk Lysingsblad. Høringsfristen ble satt til 15. mars 2019.

Kopi av samtlige 9 innkomne høringsuttalelser følger vedlagt. Oppsummeringen av høringen Fylkesmannens merknader til høringsuttalelsene, samt Fylkesmannens tilråding går frem av vedlagte notat. Kort oppsummert så har det kommet inn merknader til navnet på området og til

verneformålet. Det har ikke kommet inn noen vesentlige merknader til høringsforslaget fra energimyndighetene eller mineralmyndighetene (Direktoratet for mineralforvaltning har kun uttalt seg til oppstartsvarselet, se ovenfor). Vi har i vår tilråding foreslått endringer i navnet, men ikke i verneforskriften eller i avgrensing. Se vedlagte notat som oppsummerer høringen og vår tilråding.

Fylkesmannen kan ikke se at opprettelsen av Gålaskarven naturreservat vil medføre oppsynsbehov utover det vanlige eller spesielle skjøtselsutfordringer.

Vedlagt følger også et forslag til forskrift for et eventuelt naturreservat og et forslag til avgrensing for et eventuelt naturreservat. Vi vil ikke sende dere nye SOSI-filer, siden det ikke er foreslått noen endringer i avgrensing fra høringsforslaget. Vi vil oppdatere områdenavnet i Naturbase.

Med hilsen

Knut Storberget
fylkesmann

Haavard Elstrand
direktør

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

- 1 Alle høringsdokumenter inkl. uttalelser til oppstartsvarsel Bjørnskarven
- 2 Høringsuttalelse x9
- 3 Fylkesmannens oppsummering av høringen og tilråding
- 4 Forslag til verneforskrift for Gålaskarven naturreservat
- 5 Forslag til avgrensing av Gålaskarven naturreservat

Frivillig vern av skog – forslag om opprettelse av Gålaskarven naturreservat i Stor-Elvdal kommune – oppsummering av høring og Fylkesmannens merknader og tilråding

Fylkesmannen sendte et forslag om å opprette Bjørnskarven naturreservat på høring 15. januar 2019. Høringsbrevet ble sendt til uttalelse til grunneieren (både nåværende og fremtidig), Stor-Elvdal kommune, samt lokale, regionale og nasjonale foreninger/organisasjoner/etater. En oversikt over høringsinstansene fremgår av vedlagt adresseliste.

Vi mottok svar fra 8 høringsinstanser; Statnett, Språkrådet x2, Riksantikvaren, Villreinnemnda for Rondane og Sjølnkletten, Statens vegvesen Region øst, Naturvernforbundet i Hedmark, NVE og Hedmark fylkeskommune. Alle høringsuttalelsene er vedlagt. Øvrige høringsinstanser har ikke uttalt seg.

Hovedmomenter i høringsuttalelsene

Statnett har ikke anlegg som blir berørt av planene og har derfor ingen merknader.

Språkrådet har ingen merknader til skrivemåten av navneforslaget *Bjørnskarven naturreservat*, men siden mye av åsen Bjørnskarven ligger utenfor det foreslåtte verneområdet, mener de at Fylkesmannen bør vurdere å gi naturreservatet et mer dekkende navn. De spør om *Gardskarven naturreservat* kan være et mulig alternativ. I sin andre uttalelse retter de navnet *Gardskarven* til *Gålaskarven*, siden dette er den korrekte skrivemåten for navnet.

Villreinnemnda for Rondane og Sjølnkletten er positiv til verneforslaget, men mener at det vil være en fordel om ivaretagelse av villreinens leveområder blir tatt inn som en del av verneformålet.

Statens vegvesen Region øst viser til sin uttalelse til oppstart, og forutsetter at det er gjort en vurdering av at planen ikke har trafikale konsekvenser.

Naturvernforbundet i Hedmark er positiv til opprettelse av reservatet, siden Bjørnskarven er et meget viktig område. Videre skriver de at det bør ses på muligheten for å utvide reservatet, da det finner mer naturskog utenfor verneforslaget.

NVE sier at de ikke kan se at opprettelsen av reservatet er i konflikt med kjente energiresurser.

Øvrige instanser som har avgitt en høringsuttalelse har ikke hatt nevneverdige merknader til verneforslaget.

Fylkesmannens kommentarer til høringsuttalelsene

Vi har ingen motforestillinger til at navnet på området endres til *Gålaskarven naturreservat*, siden dette er et mer dekkende navn på området.

Villreinnemnda for Rondane og Sjølnkletten ønsker at villreinens leveområde blir nevnt i formålsparagrafen. Det foreslåtte naturreservatet ligger delvis innenfor nasjonalt villreinområde, og dermed er det ikke unaturlig at villreinen nevnes i formålsparagrafen. Dette vil føre til en sterkere

ivaretagelse av villreinen dersom det vurderes å gi dispensasjon etter naturmangfoldloven § 48. Grunneieren er imidlertid ikke enig i dette, og ønsker å beholde opprinnelig avtalt verneformålsformulering. Nye inngrep og motorferdsel er regulert i den forslåtte verneforskriften for området. Når det gjelder andre typer tiltak som verneforskriften ikke setter begrensinger på eller som det kan dispenseres for, må vi sette vår lit til at gjeldende parallelt lovverk tar hensyn til villreinen ved eventuelle dispensasjoner i området.

Vi tror ikke at økt bilferdsel inn i området vil bli et stort problem i fremtiden. Det er private bomveier inn i området, og vi har ikke noe interesse av å øke biltrafikken inn i et naturreservat. De fleste besøkende vil nok komme seg inn i området via stiene sommerstid. Dersom det blir behov for å oppgradere p-plasser eller veier i fremtiden, vil vi måtte finne frem til en løsning på dette.

Når det gjelder avgrensing av reservatet så er dette noe vi har diskutert med Glommen Skog SA og nåværende og fremtidige grunneiere. Det lar seg ikke gjøre å endre på avgrensingen per dags dato, men vi er positive til en eventuell utvidelse i fremtiden som får med mer av gammelskogen.

Fylkesmannen tilrår:

- At navnet på et eventuelt naturreservat blir *Gålaskarven naturreservat*.
- At verneforskriften for et eventuelt reservat blir som i vedlagt forskrift, hvor kun navnet er endret fra høringsforslaget.
- At grensene for et eventuelt reservat blir som på vedlagte kart, som er uendret fra høringsforslaget.

Den foreslåtte endringen i forskriften er godkjent av grunneieren.

Forslag til forskrift om vern av Gålaskarven naturreservat i Stor-Elvdal kommune, Hedmark

Fastsatt ved kgl. res. av XXX med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62.

§ 1 (Formål)

Formålet med naturreservatet er å bevare et stort område med en bestemt type natur i form av gammel, urørt barskog. Området har stor betydning for biologisk mangfold ved at det er leveområde for en rekke arter knyttet til eldre barskog.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2 (geografisk avgrensning)

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr. i Stor-Elvdal kommune: 12/6 og 12/11.

Naturreservatet dekker et totalareal på ca. 10 050 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet måned år. De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Stor-Elvdal kommune, hos Fylkesmannen i Innlandet, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3 (vernebestemmelser)

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a) Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b) Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c) Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f. eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling eller lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempningsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.
- d) Bruk av naturreservatet til idrettsarrangementer eller andre større arrangementer er forbudt.

§ 4 (generelle unntak fra vernebestemmelsene)

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Sanking av bær og matsopp.
- b) Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
- c) Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d) Bålbrenning med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved, i samsvar med gjeldende lovverk.
- e) Beiting.

- f) Rydding, merking og vedlikehold av eksisterende traktorveier og stier vist på vernekartet.
- g) Oppsetting av mobile jakttårn.

§ 5 (regulering av ferdsel)

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a) Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b) Bruk av sykkel og hest og kjerre samt ridning er forbudt, unntatt på traktorveier og stier avmerket på vernekartet.

§ 6 (generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene)

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet før kjøring.
- b) Nødvendig uttransport av felt elg, hjort og bjørn med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- c) Landing og start med Forsvarets luftfartøy.

§ 7 (spesifiserte dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a) Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d.
- b) Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- c) Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.
- d) Utsetting av saltstein.
- e) Oppsetting av gjerder i forbindelse med beite.
- f) Etablering av nye skiløypetraséer og stier.
- g) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med tiltak nevnt i § 7 b, d, e og f.

§ 8 (generelle dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldlovens § 48.

§ 9 (skjøtsel)

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldlovens § 47.

§ 10 (forvaltningsplan)

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11 (forvaltningsmyndighet)

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12 (ikrafttredelse)

Denne forskriften trer i kraft straks.

12.3.2019 ENA

